

ST hálvthundrað ár á baki

Oddagrein

Í dag kann ST - Sameindu Tjóða - hátíðarhalda sín 50 ára stovningardag.

VIT eru mong, sum ynskja hesum óføra tiltaki - hesum alheims stovni og felagskapi - tillukku.

TAÐ verður ikki her pláss til at rekka upp alt tað góða og positiva, sum hesin felagsskapurin hevur staðið á odda fyri og útið øll hesi árin. ST hevur verið við til at tryggja heimsfriðin, síðani seinna heimskriggj, hóast tað ikki er nakað dulmál, at kríggj hevur verið gerandiskostur í mongum londum og heimsþortum. Men vit eru vís í, at hevði ST ikki verið øll hesi ár, so hevði mangt verið øðrvísi.

EISINI á so mongum øðrum økjum, humaniterum sum mentanarligum, hevur ST gingið undan. ST hevur verið og er framvegis heimsins samvitska. Hesin stovnur ger ongan mun millum fólk, hvar tey enn eru, hvørji tey eru og hvussu tey eru.

UM somu tíð sum ST verður 50 ár frætta vit, at heimsins ríkasta land, USA, framvegis skyldar felagsskapinum nógvar pengar í limagjaldi. Tað er tann hægrevenda kongressin í USA, sum ikki vil gjalda. Orsøkin er ma. tann, at kongressin vil sleppa at gera av, hvussu ST skal fyrihalda sær í ávisum málum so sum abort. Tilverugrundarlag ST er nettup, at tað skal ikki bera til hjá einum landi at avgera, hvussu felagsskapurin skal arbeiða. Talan er um ein altjóða felagsskap, sum skal virka sum so.

VIT mugu bara seta okkara álit á, at amerikanski forsetin verður førur fyri at broyta verandi stöðu, soleiðis at landið rindar sína skuld og heldur sínar skyldur móttvegis ST og harvið øllum umheiminum. Tað er tí eisini væl skiljandi, tá aðalskrivarin í ST nú undan 50 ára haldinum, áttalar USA fyri ikki at vilja gjalda sína skuld. Slíkt skapar ikki virðing fyri heimsins ríkasta landi. Tað er vón okkara, at amerikanarar til valini í november fara at velja ein demokratiskan meiriluta inn aftur í kongressina, tí verandi høgrameiriluti er ikki bert ein trupulleiki fyri tað demokratiska USA, hann er í veruleikanum ein hóttan móti heimsfriðinum.

LATIÐ okkum verja og hjúkla um ST og stuðla undir tess virksemi, soleiðis at hesin felagsskapur kann virka fult og heilt í eini fimti ár aftrat.

Sosialurin

Viðmerking:

Áðrenn vit loypa yvir til næsta punkt á skránni

Javnaðarflokkurin er rættiliga komin í tann politiska brennidepilin. Tað er óðum tjóðveldismonnum fyri at takka. Teir trunkast kropp á kroppi í Sosialinum og Dimmu við illsinisálopum á javnaðarfólk, hví vit ikki eru tjóðveldismenn júst so sum teir sjálvir. Fyri hvørt blað í seinastuni eru teir meira østir og ágangandi, sigur Hans Pauli Strøm, løgtingsmaður

Hví leika tey so í?

Henda framferðin tykt marghátlig. Als ikki vanlig fyri tey sum halda seg hava eina góða sak og trúgva at hon fer at vinna. Heldur øvugt. Soleiðis plagar heldur tann at leika í, sum óttast fyri at tap er í hendi, og í desperation leggur sømiligheit og sakligheit til viks og grípur til tey royndu vápnini, at dálka mótsøðumannin.

Sjálvur havi eg fingið nøkur runublók í seinastuni. So eg man hava traðkað meint á politisku líftorn teirra.

Politisk kynisma at seta lívsor fólksins í váða

Rætt er, at eg havi havt nakrar kritiskar viðmerkingar til fullveldisskránni hjá landsstýrinum. Ikki til málið, tað sum miðað verður eftir, einar figgarliga sjálvbjargnar og politiskt frælsar Føroyar - tað takið eg fult undir við og strembi eftir. Men eg havi funnist at og kann ikki taka undir við slíkum ússaligum og kyniskum máta at fremja eina loysing, sum eitt politiskt váðasæl, har innsatsurin er lívsor og vælferð hjá fólkinum í Føroyum. Fyri at nótta politisku forongilighetina hjá føroyskum nationalismum.

Slíkt er markleys politiska kynisma, so stutt eftir at samfelag okkara fór á húsagang, bygdir og oyggjar nærum lagdar í oyði, familjur og mannalagnur sorlaðar, í túsundatali av landsmonnum rikin frá hús og heimi og burtur í útlegd.

Búskaparliga byggir fullveldissætlanin á eina illsjón

Eg havi m.a. loyvt mær at vísa á, at onki búskaparligt grundarlag er undir fullveldissætlanini. Búskaparliga byggir hon á eina illsjón um, at tá fullveldið er proklamerað, fer vinnuliga orkan at sprikja fram alla staði og í so ríkt mát, at tað fer at bera til at taka ríkisstuðulin burtur eftir nøkrum árum eftir einum frammanundan fastløgðum skema.

Onki hald er í hesum. Tað er tvørturímóti - fara vit fram á tann hátt sum landsstýrið ætlar, so kann tað koma at standa fólkinum dyrt. Tað eru ikki bert míni orð. Hetta er eisini sagt við lýsandi greiðum orðum frá okkara fremstu búskaparfrøðingum. Teir siga tað uppaftur hvassari: skal fullveldi fremjast á tann hátt sum landsstýrið ætlar, so kostar tað lívkor og vælferð.

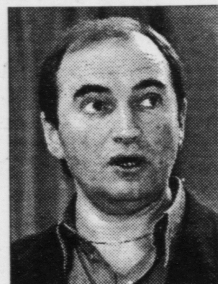
Hví víkir samgongan nú undan orðaskifti?

Øll eru fullgreidd yvir, samgonga og andstöða eins og hvørt mansbarn í Føroyum, at tað er tann búskaparligi spurningurin sum er altavgerandi í orðaskiftinum um sjálvstýri. Og altavgerandi fyri møguleikunum at vinna fram á mál.

Tí undrar tað meg stórliga, at landsstýrið, samgonga og boðfretar teirra, sum siga seg leggja so ógíliga stóran dent á eitt alment, breitt, opið og politiskt sakligt orðaskifti, nú fullkomiliga tagdu tá tjakið kom inn á henda búskaparliga kardinalspurningin. Hetta vilja teir ikki tjakast um. Er orsøkin tann, at teir eru trondir upp í ein krók í hesum málinum?

Heldur prát um grundløg enn um lívkor?

Um ikki hini í landsstýrinum ella í samgonguni siggja seg førar fyri tí, hevði so ikki figgjarmálaráðharrin kunna sagt okkum, um búskaparfrøðingarnir, sum rætt og slætt draga teppið undan fullveldisskránni, eru á púra skeivari leið? Ella er man veruliga so kroystir av hesum, at man víkir undan

Hans Pauli Strøm, tingmaður

hesum ólagaliga orðaskiftinum og heldur skundar sær at loypa yvir í næsta punkt á skránni. Nú skal tað snúgva seg um grundløg. Nú er við stórum stavum boðað frá at fyrsta dagin verður farið yvir til at tosað um grundløg - tað er óivað eisini lagaligari at tosa leyst og fast um statsrætt og lögfrøði, enn um vinnulív og lívkor og búskap.

Leggi ikki í at svara Kai og Annita

Kanska er tað tí at tjóðveldismenn ikki vita, hvat teir skulu siga til hesar truplu spurningarnar um lívkor og búskap, sum búskaparfrøðingarnir og onnur hava sett fram, at teir heldur leggja stórt harðliga eftir javnaðarfólki. Eg havi fingið ta ivasomu æru at verða skotskiva hjá tveimum teirra. Ætlaði í fyrstani at geva teimum aftur av somu skuffu. Men Kai og Annita riða so niðarlaga, at eg leggi ikki í at svara teimum aftur. Skommin fellir aftur á tey.

Vestmanna, 22.10.1998,
Hans Pauli Strøm,
javnaðartingmaður

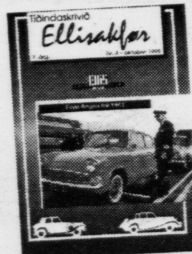
Ellisakfør í vatnbrunnin við Gráastein

Í framtíðini fer at bera til hjá fólki at skoða gamlar bílar og tekniskar lutir annars í gamla vatnbrunninum hjá Tórshavnar Kommunu við Gráastein í Havn.

Hesin brunnur er niðurlagdur fyri nøkrum árum síðani, og hevur býráðið samtykt at lata felagið Føroya Ellisakfør húsast í brunninum, sum skal setast í stand til endamálið.

Hetta stendur at lesa í nýggjasta tíðindaskrivinum hjá felagnum, sum kom út nú um dagarnar.

Mánakvöldið komandi klokkan 20⁰⁰ hevur felagið limafund í hølunum yviri við Strond, har greitt verður frá um ætlanirnar við brunninum. Teir í Føroya Ellisakførum eru sera fegnir um vælildina frá býráðnum, tí nú fer at bera til hjá limunum at vera saman um

gomlu akførini undir taki, eins og teir eisini kunnu goyma akfør og stóri lutir.

Og ambíónirnar eru stórar, tí ætlanin er, at brunnurin einaferð í framtíðini skal gerast eitt rættligt teknískt forminnissav. Hugsanir eru eisini frammi um, at vatnveitingin, sum í morgin verður 100 ár, eisini skal vera partur av tekniska forminnissavni, sigur teir í Føroya Ellisakfør.

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum, sum sýndu samkenslu, tá ið okkara kærmaður, pápi, verfaðir og abbi

Ernst Mikkelsen av Skála

bráðliga bleiv tikin frá okkum. Tøkk til tykkum báðar, sum so skjótt komu okkum til hjálpar. Tøkk fyri góð orð í kapellinum, og til øll, sum vóru har. Tøkk til bilførara og øll, sum vóru í heiminum. Tøkk til Jógvann prest, berarar, sangarar, kirkjutænara og øllum, sum fylgdu honum til hansara seinasta hvíldarstað. Somuleiðis takka vit tykkum, sum bakaðu, stóðu fyrir og hjálptu til við ervið, og annars øllum, ið á einhvønn hátt hava hjálpt til.

Eisini takka vit fyrir blómur, kransar, heilsanir og peningagávur til Bústovnin.

Fyri tey avvarðandi,
Sigrid, Herbert, Sverri, John, Sóley,
Eyðleyg og Marit